

Svar på ledamoten Antero Eerolas och flera andra (21) ledamöters om att Vanda bör inleda samarbete med Ölflytet

VD/7368/00.02.00.03/2015
KN/EL-H/HP/AL/HW/LL, HY-L/ALS

Ledamoten Antero Eerola och flera andra (21) ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"Vanda bör inleda samarbete med Ölflytet

I Kervo och Vanda år har man sedan 1997 arrangerat ett evenemang under namnet Kaljakellunta (Ölflytet). I somras samlade jippot hela 4 000 deltagare.

Evenemanget är ett gott exempel på medborgarnas verksamhet på eget initiativ som inte vet av några hierarkier. Evenemanget strävar inte heller efter ekonomiska fördelar. Det här konceptet som är unikt även i ett internationellt perspektiv har medfört positiv publicitet för Vanda. Det kommer deltagare hela vägen från Kanada och Australien. Det stora antalet deltagare kan också antas medföra inkomster för stadens företagare.

Man kan vara av olika åsikter om själva idén med Ölflytet. Ändå har det med tiden kommit att bli ett bestående inslag i Vandas stadskultur. Därför är det inte möjligt eller ens önskvärt att förbjuda evenemanget.

Staden borde i stället vända fenomenet till sin fördel och inleda ett samarbete med evenemanget. Det byråkratiska tragglet, såsom att förbjuda utedass/bajamajor på stadens mark, har ingen nytta av. Stadens representanter har motiverat dassförbudet med att Vanda i så fall skulle kunna uppfattas som en av evenemangets arrangörer. Det är svårt att finna några motiveringar för detta.

Det faktum att Ölflytet inte har någon arrangör har också väckt tvivel. Vappen och Nyårsafton har inte heller några arrangörer. Ändå tvingas staden i huvudsak svara för att städa bort spåren efter dessa evenemang på gator och i parker.

Det är i Vanda stads intresse att minimera nackdelarna med Ölflytet. Till dessa problem hör tillgången på tillräckligt med avträden under evenemanget och att skräpet städas bort efteråt.

Tills vidare har Ölflytet lyckats utan större störningar i den allmänna ordningen eller olyckor. Riskerna ökar emellertid, i och med att deltagarantalet högst sannolikt ökar.

Utgående från ovanstående lämnar vi undertecknade ledamöter en motion med följande innehåll:

Vanda stad ska kartlägga vilka möjligheter staden framöver har att samarbeta med evenemanget Ölflytet för att förebygga problemen förknippade med det – såsom nedskräpning och säkerhetsrisker och för att främja stadskulturen i Vanda."

Stadsfullmäktige 24.8.2015 § 16

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

Ledamoten Antero Eerola och 21 andra ledamöter har 24.8.2015 lämnat in en fullmäktigemotion om att Vanda bör inleda samarbete med Ölflytet. Vid samma stadsfullmäktigemöte lämnade ledamöterna Sakari Rokkanen och Carita Orlando samt 26 andra ledamöter in en motion om att Vanda ska delta i Ölflytet och i andra evenemang som invånarna arrangerar. Kulturservicen, Mellersta Nylands räddningsverk och Polisnärheten i Östra Nyland samt verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö har gemensamt berett följande svar på motionen. Både motionerna behandlas vid stadsstyrelsens sammanträde 7.3.2016.

Stadens kulturservice ger följande svar på motionen:

Vanda stad uppmuntrar till att förverkliga öppna träffar och andra evenemang i stadsmiljön. Stadens kulturservice förhåller sig positiv till olika slags evenemang eftersom de skapar en stadskultur som bygger på gemenskap helt oberoende av arrangör. I offentligheten har det framförts önskemål om att staden skulle ordna med toaletter (s.k. bajamajor) på sin mark samt sopinsamlingsställen så att åstranden kunde hållas i snyggt skick. Kulturservicen har inte några egna toaletter som kunde transporteras och inte heller några sopkärl, men det är möjligt att hitta en lösning. Under tidigare somrar har kulturservicen inte kontaktats med önskemål av ovan nämnda art.

Tidpunkterna för Ölflytet och de s.k. "mopotträffarna" varierar och de har ingen officiell arrangör som staden kunde förhandla med och komma överens om samarbete. Av denna orsak är det rätt svårt att ordna med gratis toaletter och sopkärl på rätt plats vid rätt tidpunkt. Det faller sig naturligt att kulturservicen ska vara samarbetskoordinator för evenemangen utom för "mopotträffarnas" del, då dessa helt klart hör till ungdomsväsendets evenemangskultur.

Träffarna är ungdomarnas egna självständiga sammankomster och körningar, tidpunkterna nämns inte på förhand, utan informationen sprids i sociala medier i ungdomarnas egna grupper. Polisen har redan under flera års tid varit förberedd med avseende på evenemangets trafiksäkerhet och ungdomsarbetarna deltar i evenemanget. Träffarna är för det mesta sunda sammankomster med andra mopedintresserade ungdomar.

Vanda stads kulturservice producerar och möjliggör årligen över 2 000 evenemang och deltar dessutom som partner i flera tiotals evenemang. Fritidsnämnden i Vanda beviljar årligen 98 300 euro i projektunderstöd för olika evenemang.

Olika arbetsgrupper och samfund kan av fritidsnämnden ansöka om projektunderstöd för att förverkliga kulturevenemang och andra evenemang som kan klassas som kulturverksamhet i Vanda.

Mellersta Nylands räddningsverk och **Polisinrättningen i Östra Nyland** har lämnat följande utlåtande som sitt svar:

Mellersta Nylands räddningsverk och Polisinrättningen i Östra Nyland anser att Ölflytet i sin nuvarande form är ett farligt evenemang. Detta beror på att evenemanget i fråga inte har en ansvarig arrangör som skulle se till evenemangsdeltagarnas säkerhet. Dessutom är inte alkohol i förening med att flyta runt i det mörka strömmande vattnet på olika slags flytetyg en trygg kombination. Vid evenemanget tas det inte ansvar för de grundläggande element som lagen förutsätter för säkerheten vid olika evenemang och med vilkas hjälp ett evenemang kan arrangeras tryggt och säkert.

Arrangören för ett evenemang ska sörja för att evenemangets säkerhetsarrangemang är i ordning och att det inte föreligger fara för människor, miljö eller egendom. Säkerhetsplaneringen inför evenemangen utgår från de förberedelser evenemangets arrangör gjort upp. På räddningsverkets webbplats finns handböcker och blanketter för hur man gör upp en räddningsplan för offentliga tillställningar. Då en räddningsplan för ett publikt evenemang görs upp bör arrangören utreda och bedöma evenemangets faror och risker, bestämma säkerhetsarrangemangen vid tillställningen samt ge nödvändiga säkerhetsinstruktioner för personalen samt publiken vid tillställningen i syfte att förebygga olyckor och att veta hur man agerar vid olycks- och farosituationer. Om evenemanget inte har någon arrangör blir riskerna med evenemanget oidentifierade och riskhanteringen förverkligas inte i sin helhet. Därmed förverkligas inte heller myndigheternas övervakning på ett ändamålsenligt sätt.

Ölflytet i Vanda är i detta nu ett evenemang för vilket ingen arrangör utsetts och därför ansvarar varje deltagare själv för sin egen säkerhet. Polisen och även andra myndigheter har dock en skyldighet med avseende på hjälp och övervakning under evenemanget om den allmänna ordningen och säkerheten äventyras eller någon råkar i livsfara eller blir skadad.

Aktiviteter under evenemanget i fråga är exceptionellt riskfyllda eftersom användningen av alkohol då man färdas på vatten ökar risken för olyckor märkbart. En annan aktivitet med exceptionellt hög olycksrisk under evenemanget är att okontrollerat hoppa i från broar. Det är ytterst sannolikt att det kommer att inträffa allvarliga olyckor i samband med evenemanget som resulterar i både skadade och döda om man inte lyckas ändra verksamhetssättet i enlighet med ansvarsfulla verksamhetsprinciper.

Mellersta Nylands räddningsverk och Polisnärheten i Östra Nyland är dessutom oroade över den risk en allvarligare olycka i anslutning till evenemanget skulle innebära för stadens image. En allvarlig olycka skulle få internationell spridning på grund av evenemangets exceptionellt okontrollerade karaktär. Men bland deltagarna i evenemanget finns numera även utlänningar som utgår från att den instans som arrangerar verksamheten också tagit hand om säkerhetsarrangemangen på tillbörligt sätt.

Mellersta Nylands räddningsverk och Polisnärheten i Östra Nyland rekommenderar inte att Vanda stad aktivt deltar i att anordna evenemanget. Om evenemanget trots allt arrangeras på Vanda stads område ser räddningsverket och Polisnärheten i Östra Nyland inget hinder för att staden med skattemedel sörjer för att exempelvis ordna med sopcontainrar och toaletter på området om staden anser att det är en vettig lösning. Detta beror på att fri användning av vatten och församlingsfrihet ingår i de medborgerliga rättigheterna och myndigheterna (polis- och räddningsmyndigheterna) kan därför inte förbjuda evenemanget. Sopcontainrar och allmänna toaletter ställs exempelvis ut i parkerna i Helsingfors under första maj- och nyårsfirandet.

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö konstaterar följande som sitt svar:

Enligt statistik som Finlands Simundervisnings- och Livräddningsförbund samlat in har antalet drunknade i Finland varierat mellan 108–167 personer årligen under första hälften av 2010-talet. I över hälften av drunkningsolyckorna med dödlig utgång har personen varit berusad. På basis av ovanstående kan inte kombinationen att röra sig på vatten och förtära alkohol rekommenderas.

Kommunalteknikcentralen har under tidigare år aktivt deltagit i att städa upp efter Ölflytet samt i renhållningskostnaderna eftersom evenemanget medför massvis med skräp. I och med att det inte finns någon ansvarig arrangör och inte heller någon annan samarbetsinstans har renhållningen efter evenemanget helt och hållet kommit att utföras och betalas av Helsingfors och Vanda städer samt fastigheterna intill strandområdet. Under de senaste åren har städerna strävat efter att underlätta situationen genom att låta placera sopcontainrar i strandparkerna i närheten av evenemangets startplats och mål. En del av deltagarna har tagit sitt ansvar och fört sina sopor till en sopcontainer. År 2015 var Vanda stads kostnader för städningen omkring 10 000 €, Helsingfors kostnader torde röra sig i liknande belopp medan det inte finns någon information om kostnaderna för strandområdets fastigheter. Allt det skräp och avfall som Ölflytet ger upphov till lyckas man inte städa upp eftersom deltagarna lämnar en stor del av soporna och flottarna i ån. Största delen av detta skräp och avfall sjunker ner till botten av ån och förs sedan så småningom i samband med översvämningar ut i Östersjön.

Före evenemanget undersöker räddningsmyndigheternas dykare systematiskt åbotten under broarna längs med hela rutten i syfte att trygga eventuella simhoppares samt ölflytarnas säkerhet. Staden ser till att allt skräp som samlats in före och efter jippet sorteras och transporteras till en lämplig avfallshanteringsplats.

Med anledning av Ölflytet är man tvungen att ordna med många provisoriska trafikarrangemang så att inte lättrafiklederna utmed ån överbelastas eller medborgarnas säkerhet äventyras p.g.a. extra fordonstrafik som dessutom bryter mot lagen.

Kommunalteknikcentralen beviljade inte förra sommaren tillstånd att ordna med provisoriska toaletter under evenemanget (s.k. bajamajor) längs med ölflytsrutten eftersom det företag som skulle leverera toaletterna inte gav staden en plan över toaletternas placering. Dessutom är fem toaletter för fyratusen människor inte en dimensionering som är tillräcklig eftersom antalet enligt kalkylerna borde vara åtta gånger så stort.

Utlåtandena i sammandrag

Ölflytet innebär allvarliga olycksfallsrisker för deltagarna. På basis av ovanstående kan inte staden vara ansvarig arrangör för evenemanget varken nu eller framöver. Om en officiell arrangör för evenemanget skulle dyka upp kan denna arrangör bland annat ansöka om projektunderstöd från Fritidsnämnden för att förverkliga kulturevenemang och andra projekt som kan klassas som kulturell verksamhet i Vanda.

Eftersom man anser att det inte är möjligt att förbjuda evenemanget inom ramen för lagstiftningen är det för att bland annat råda bukt med de ofrånkomliga olägenheter nedskräpningen medför även i framtiden ändamålsenligt att placera ut sopcontainrar och toaletter vid startområdet och de områden där man går iland. Deltagarna i jippet bör motiveras till att självständigt städa upp efter sig genom att man aktivt informerar bland annat i sociala medier och via projektet Roskapoliisi.

Om en officiell arrangör inte uppenbarar sig förrän evenemanget arrangeras nästa gång i Vanda kommer kommunalteknikcentralen att leverera sopcontainrar och ett skäligt antal toaletter för evenemanget som placeras ut på funktionellt och strategiskt ändamålsenliga platser utmed Ölflytets rutt.

Stadsstyrelsen 7.3.2016 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Antero Eerola och de 21 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget ovan, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 18.4.2016 § 14

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisningar för sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information: Annukka Larkio, kulturdirektör, tfn 050 3181 686
Henry Westlin, stadsingenjör, tfn 09 839 22427
fornamn.efternamn(at)vanda.fi